

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/28/2015
Identifikačné číslo spisu: 8113211107
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:8113211107.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: R. G. E., nar. XX.XX.XXXX, V. M. XX, K., zastúpeného JUDr. Ľubošom Bajužikom, advokátom, Námestie slobody 2, Humenné, proti žalovanému: W., nar. XX.XX.XXXX, W., O., o zaplatenie 400 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn.: 19CbZm/245/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. januára 2015, č. k. 3CoZm/17/2014-89 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.
Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 29. apríla 2014, č. k. 19CbZm/245/2013-65 zrušil zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Prešov zo dňa 31. júla 2013, č. k. 19Zm/112/2013 - 14 a žalobcu zaviazal na náhradu trov konania žalovaného vo výške 24 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Z odôvodnenia vyplýva, že žalobca podal návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu, ktorým žiadal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť zmenkovú sumu vo výške 400 eur spolu so 6 % úrokom od 27.11.2012 do zaplatenia zmenkovej sumy, ročný úrok vo výške 1,5 % zo zmenkovej sumy od 27.11.2012 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške ? percenta zmenkovej sumy, t.j. 1,33 eura. Návrh odôvodnil tým, že žalovaný vystavil vlastnú zmenku bez protestu, ktorá znela na rad žalobcu v Humennom dňa 17.11.2012. V zmenke sa žalovaný zaviazal zaplatiť zmenkovú sumu 400 eur, a to do 26.11.2012. Plniť sa malo v mieste trvalého bydliska žalobcu na V. sadoch č. XX, K.. Žalovaný bol 20.02.2013 vyzvaný na zaplatenie zmenkovej sumy, ale na túto zmenku do dňa podania návrhu neplnil. Dňa 31.07.2013 bol súdom prvého stupňa vydaný zmenkový platobný rozkaz pod č. k. 19Zm/1 12/2013 - 14. Žalovaný proti tomuto zmenkovému platobnému rozkazu podal včas námietky, v ktorých uviedol, že nemal zamestnanie, a tak si hľadal prácu na internetovej stránke profesia.sk. Sprostredkovateľom práce v Bahrajne bol R. G. E., s ktorým si dohodol stretnutie v Humennom v hoteli Karpatia. Po stretnutí, na ktorom sa zúčastnila aj jeho matka, žalobca pýtal ako zálohu 400,- eur. Tvrdil, že táto suma je za sprostredkovanie pracovných víz, zakúpenie letenky. Vzhľadom na skutočnosť, že nemal zamestnanie, súhlasil s podmienkou, že 400 eur zaplatí. Následne žalobca vybral pracovné zmluvy v

angličtine, ktoré podpísal.

Na základe vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistil, že podľa žalobcom predloženej Zmenky bez protestu túto vystavil žalovaný dňa 17.11.2012 na sumu 400 eur, v ktorej uviedol, že bezpodmienečne sľubuje túto sumu žalobcovi zaplatiť do 26.11.2012 v mieste jeho bydliska. Na výzvu žalobcu listom zo dňa 27.02.2013 žalovaný reagoval tak, že nevie o tom, aby podpísal nejakú zmenku, má vedomosť len o tom, že uvedenú sumu od neho žalobca pýtal za sprostredkovanie pracovných víz a zakúpenie letenky, a preto tento bezpodmienečný sľub považoval za bezpredmetný, keďže sa mal ešte v budúcnosti rozhodnúť, či dohodnuté veci sa zrealizujú. Z výsluchu žalovaného potom súd zistil, že žalobca zo začiatku tvrdil, že ide o bezplatné sprostredkovanie práce, neskôr tvrdil, že potrebuje 400 eur ako zálohu, pričom na osobné stretnutie v hoteli Karpatia v Humennom peniaze nepriniesol a žalobca mu tam tvrdil, že uvedených 400 eur potrebuje na vybavenie pracovného povolenia a zakúpenie leteniek. Keď žiadal doklad o zaplatení, žalobca uviedol, že žiaden doklad nedá, že je to o ich vzájomnej dôvere. Nakoniec asi po 20 až 25 minútovom rozhovore mu žalobca dal podpísať listiny v angličtine, pričom si nepamätá, aby v tejto súvislosti podpísal aj zmenku, hoci potvrdil, že na zmenke je jeho podpis. Keďže si neskôr pracovnú ponuku rozmyslel a k vybaveniu pracovného povolenia a zakúpeniu leteniek zo strany žalobcu nedošlo, nárok žalobcu zo zmenky neuznáva.

Na základe zisteného skutkového stavu súd prvého stupňa uviedol, že predmetom konania je nárok žalobcu vyplývajúci z vlastnej zmenky vystavenej žalovaným, voči ktorej tento vzniesol námietky týkajúce sa neexistencie kauzy, a tak súd vyzval žalobcu, aby sa k tejto okolnosti vyjadril a zaujal stanovisko, ten však zostal nečinný. V ďalšom súd poukázal na náležitosti vlastnej zmenky na čl. I. § 33 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového týkajúceho sa splatnosti zmenky, pričom v tejto súvislosti konštatoval jej neplatnosť, ak teda údaj splatnosti v nej bol uvedený termínom „do“. Takýto neurčitý údaj robí zmenku neplatnou, avšak napriek tomu súd zisťoval aj dôvod vystavenia zmenky. Žalobca však okolnosti, za ktorých bola zmenka vystavená nevysvetlil. Z tohto dôvodu súd mal za to, že v tomto prípade, pokiaľ ide o existenciu dôvodu vystavenia zmenky, žalobca neuniesol dôkazné bremeno.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 22. januára 2015, č. k. 3CoZm/17/2014-89 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

V odôvodnení odvolací súd konštatoval, že súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav v námietkovom konaní a správne v dôsledku námietok žalovaného zrušil zmenkový platobný rozkaz z dôvodu, že žalovaný nič žalobcovi nedlhuje v spojení so zánikom dôvodu vystavenia zmenky. K odvolacím námietkam žalobcu uviedol, že v prejednávanej veci žalovaný uplatnil kauzálne námietky, keď tvrdil jednak, že nič žalobcovi nedlhuje a jednak, že tu nebol resp. zanikol dôvod vystavenia zmenky. V priebehu námietkového konania bolo jednoznačne preukázané, že dôvodom vystavenia zmenky malo byť zo strany žalobcu vybavenie pracovných možností a pracovného povolenia v cudzine, čo sa nestalo a práve v súvislosti s týmito nákladmi mala byť vystavená zo strany žalovaného zmenka. Predpoklady a dôvod vystavenia zmenky sa nenaplnil, teda žalovaný preukázal, že nič žalobcovi nedlhuje a že dôvod vystavenia zmenky zanikol. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Vrchného súdu v Prahe z 06.03.2001 sp. zn. 9Cmo/533/2000. Pokiaľ súd prvého stupňa uviedol ako jeden z dôvodov zrušenie zmenkového platobného rozkazu skutočnosť, že zmenka je neplatná pre nedostatok splatnosti zmenky, odvolací súd poznamenal, že námietka neplatnosti zmenky je podriadená koncentračnej zásade a ak nie je včas uplatnená, nemôže k nej prihliadať súd prvého stupňa a ani súd odvolací. Námietku odvolateľa, že neplatnosť zmenky žalovaný v námietkach neuplatnil, preto považoval za dôvodnú, čo však nemalo vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa z uvedených dôvodov. Ak žalobca v námietkovom konaní bol nečinný, nenamietal žalovaným uplatnené dôvody neexistencie dlhu a zániku dôvodu vystavenia zmenky, potom nemôže byť úspešná jeho obrana spočívajúca v tom, že zmenka je platná a bez ohľadu na vyslovené kauzálne námietky je treba zmenkový platobný rozkaz ponechať v platnosti. Žalobca mal naopak v námietkovom konaní na námietky žalovaného reagovať a preukázať dôvod vystavenia zmenky, ako aj existenciu dlhu.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že odvolací súd svojim postupom odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) ako aj tým, že napadnutý rozsudok spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu

spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolateľ považoval napadnutý rozsudok odvolacieho súdu za nepreskúmateľný. Bol tiež toho názoru, že odvolací súd prekrúcal a zľahčoval tvrdenia žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu, ktorý počas celého konania, aj pred odvolacím súdom viacnásobne, či už do zápisnice alebo písomne, zaujal jednoznačné stanovisko o abstraktnosti zmenky a neprípustnosti kauzálnych námietok v predmetnom vzťahu medzi stranami, ktoré podložil komentármi k zákonu, odkazmi na medzinárodné dohody a v neposlednom rade poukazovaním na základný princíp zmeniek ako abstraktných právnych vzťahov a tomto prípade navyše i jednostranných. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku iba stroho, nepresne a zavádzajúco tvrdenia žalobcu „opísal“ iba stručným a zľahčujúcim odkazom v 2 odseku na poslednej strane rozsudku. Rozhodnutia oboch nižších súdov považoval za tendenčné, v neprospech žalobcu, o čom svedčí aj neprípustná iniciatíva súdu prvého stupňa o rozšírení dôvodov zrušenia predmetného zmenkového platobného rozkazu o nesprávnosti údajov o splatnosti zmenky. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na ust. čl. I § 33 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového, pričom údaj o splatnosti je v zmenke riadne obsiahnutý a slovné spojenie „do 26.11.2012“ treba posudzovať ako dva samostatné celky, ktoré navzájom spolu súvisia a nevyklúčujú sa. Slovo „do“ vyjadruje zmenečníkove právo na plnenie a spojenie „26.11.2012“ vyjadruje zmenečníkovu povinnosť plniť.

Dovolateľ v ďalšom uviedol, že výklad ust. čl. I § 17 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového podaný odvolacím súdom je právne a gramaticky irelevantný. V citovanom ustanovení je uvedené, že kto je žalovaný zo zmenky, môže robiť kauzálne námietky iba voči vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom. Uvedená výnimka pojednáva o prípade, keď bola zmenka postupovaná po lehote jej splatnosti a dlžník uplatní námietku voči pôvodnému majiteľovi. Záverom poznamenal, že ak by sa vzalo do úvahy tvrdenie a výklad odvolacieho súdu, tak historicky, medzinárodne a právne daná abstraktnosť zmeniek tak, ako ju používa celý svet by bola vykonateľná iba z teoretického pohľadu a praxi by nebola použiteľná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podľa § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozsudku je prípustné: proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (ods. 1), proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (ods. 2) a prípustné je aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ako odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (ods. 3).

Napadnutý rozsudok nevykazuje znaky ani jedného z vyššie uvedených rozhodnutí, preto prípustnosť dovolania z § 238 O. s. p. vyvodíť nemožno.

Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu [s výnimkou rozhodnutí vydaných v exekučnom konaní (§ 237 ods. 2 O. s. p.)] je prípustné dovolanie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O. s. p. Jedným z dôvodov zakladajúcich vždy prípustnosť dovolania je aj prípad, keď bola účastníkovi postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), ktorého sa dovoľáva žalobca. Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Z obsahu dovolania vyplýva, že základom dovolateľom namietaného porušenia ním označených práv je tvrdenie, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku žiadnym spôsobom nezaoberal s jeho podstatnou argumentáciou.

Po preskúmaní dovolaním napadnutého rozsudku dovolací súd nezistil, že by postupom odvolacieho súdu bola žalobcovi znemožnená realizácia procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Odvolací súd rozhodol v súlade s Občianskym súdnym poriadkom a napadnutý rozsudok odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p., v súlade s požiadavkou preskúmateľnosti. Z rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, prečo odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil. Toto rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Odhliadnuc od uvedeného judikatúra najvyššieho súdu (viď R 111/1998) zastáva názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ale ide len o inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktorá však nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania. Tento názor je plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a nie je dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu ako dôvodu zakladajúceho len tzv. inú vadu konania pritom vyplýva tiež z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (porovnaj napríklad sp. zn. 1Cdo/140/2009, 1Cdo/181/2010, 2MCdo/18/2008, 2Cdo/83/2010, 4Cdo/310/2009, 5Cdo/290/2008, 5Cdo/216/2010, 6Cdo/25/2012, 7Cdo/52/2011, 7Cdo/109/2011).

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015 (publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Z týchto dôvodov dovolací súd uzatvára, že ak by aj prípadne bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné, nezakladalo by to prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. V danom prípade nejde ani o výnimku uvedenú v stanovisku R 2/2016, keďže napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, pre ktoré vo veci rozhodol a rovnako sa odvolací súd vysporiadal so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalobcu.

V zmysle vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutím odvolacieho súdu nebola odňatá možnosť dovolateľa konať pred súdom a konanie nie je zaťažené vadou v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ktorá by odôvodňovala prípustnosť podaného dovolania.

Dovolacie námietky žalobcu týkajúce sa aplikácie ust. čl. I § 17 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového v prejednávanej veci smerujú k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súď ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/50/2002 uverejnené v Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (v tejto veci sa však o takýto prípad nejedná), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo ani prípadným nesprávnym právnym posúdením veci súď účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/62/2010, sp. zn. 2Cdo/97/2010, sp. zn. 3Cdo/53/2011, sp. zn. 4Cdo/68/2011, sp. zn. 5Cdo/44/2011, sp. zn. 6Cdo/41/2011 a sp. zn. 7Cdo/26/2010). I keby dovolacie námietky

napádajúce správnosť právnych záverov konajúcich súdov boli dôvodné a mali by za následok vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, nezakladali by prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p.

Keďže prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods.1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie prípustné nie je. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p. Náhradu trov dovolacieho konania žalovanému nepriznal, keďže žalobca nebol v dovolacom konaní úspešný, žalovaný návrh na jej priznanie nepodal a v súvislosti s týmto konaním mu žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.